

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 426/2024-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Mojžiš a partneri, s.r.o., Sasinkova 10, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo/69/2023 z 29. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5Tdo/69/2023 z 29. februára 2024. Domáha sa zrušenia napadnutého uznesenia a vrátenia veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutia a náhrady trov konania. Obdobne sa domáha zrušenia všetkých rozhodnutí súvisiacich a nadväzujúcich na zrušené rozhodnutie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 20. júla 2020 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a e) Trestného zákona a s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a uložil mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov a 6 mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 2 rokov a uložil mu podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia veci.

3. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením z 22. septembra 2020 zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Krajský súd konštatoval aj nedostatok skutkovej vety rozsudku z dôvodu absencie účinnej látky omamnej a psychotropnej látky. Uviedol, že tento nedostatok sa nedá napraviť ani v konaní po zrušení rozsudku pre rozpor s § 327 ods. 2 Trestného poriadku, keďže zásada zmeny k horšiemu sa týka aj zmien k horšiemu v skutkovej vete oproti obžalobe.

4. Okresný súd rozsudkom z 10. marca 2021 uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a e) Trestného zákona a s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona a uložil mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 2 rokov a uložil mu podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia veci a podľa § 83 ods. 1 písm. d) Trestného zákona ochranné opatrenie zhabanie veci.

5. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením z 15. júna 2021 zrušil rozsudok okresného súdu z 10. marca 2021 v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Uviedol, že okresný súd nepostupoval dôsledne a dopustil sa procesnoprávnych pochybení.

6. Okresný súd v poradí tretím rozsudkom z 20. októbra 2021 uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a e) Trestného zákona a s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona a podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona a uložil mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 2 rokov a uložil mu podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia veci a podľa § 83 ods. 1 písm. d) Trestného zákona ochranné opatrenie zhabanie veci.

7. Odvolanie sťažovateľa proti tretiemu rozsudku okresného súdu krajský súd uznesením z 3. februára 2022 zamietol.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 29. februára 2024 dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Formuluje dva okruhy svojich námietok, pričom uvádza, že i) popis skutku neobsahuje normatívny znak trestnosti posudzovanej skutkovej podstaty a tiež že bolo ii) porušené jeho právo na obhajobu predovšetkým nevypočutím svedkov ním navrhnutých. Najvyšší

súd uvedené pochybenia v dovolacom konaní nenapravil a ani sa s týmito námietkami riadne nevysporiadal.

10. V rámci prvej námietky sťažovateľ poukazuje na body 157 až 170 napadnutého uznesenia, v ktorom najvyšší súd uvádza úvahy týkajúce sa ústavnoprávnej udržateľnosti formulácie skutku bez uvedenia účinnej látky aj v drogách, ktoré boli zaistené. Záver najvyššieho súdu, že nie každé množstvo pre absenciu vymedzenia množstva účinnej látky v jej obsahu by mohlo spôsobovať nedovolenosť v nakladaní s omamnou látkou alebo psychotropnou látkou je správny, ostal však otvorený v otázke, či „*opis skutku blanketnej skutkovej podstaty neobsahujúce skutkové zistenie, od ktorého je odvodzovaná trestnosť nedovoleného nakladania s omamnými a psychotropnými látkami..., môže zakladať trestnosť konania.*“. Sťažovateľ poukazuje na to, že uvedená problematika bola riešená len v rozhodovacej praxi súdov, pričom rozsiahlo vymedzuje právne závery vyplývajúce z jednotlivých rozhodnutí najvyššieho súdu.

11. Pokiaľ ide o znaky trestnosti, sťažovateľ akceptoval právny záver najvyššieho súdu (bod 171), že z § 163 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 172 ods. 1 Trestného zákona nevyplýva, že zákonným znakom trestného činu podľa § 172 Trestného zákona je uvedenie účinnej látky a jej množstva, z čoho najvyšší súd odvodzuje, že ak je v skutkovej vete uvedené, že obvinený neoprávnene nakladal s heroínom, je zrejmé, že ide o neoprávnené nakladanie s heroínom v takom množstve, ktoré vykazuje znaky podľa § 2 ods. 1 zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 139/1998 Z. z.“), t. j. nakladanie s omamnou látkou, ale nie v skutkových okolnostiach nájdenej zaistenej látky v súvislosti, že uvedená skutková podstata je blanketou normou, ktorá odkazuje v otázke nedovolenosti nakladania na zákon č. 139/1998 Z. z.

12. Nedovolenosť prechovávania omamnej a psychotropnej látky nemôže byť bez ďalšieho vyjadrenia normatívnosti konania popisom rozlišujúceho znaku trestnosti pri odkazovej skutkovej podstate, dostatočne vyjadrená v popise skutku len označením druhu omamnej a psychotropnej látky, jeho váhového množstva a ceny určenej znalcom, pretože stupňom koncentrácie zastúpenia účinnej látky nevyjadruje ani len jej percentuálne vyjadrenie a už vôbec nie množstvo účinnej látky, ktoré by bolo definičným znakom v zmysle § 130 ods. 5 Trestného zákona ako návyková látka.

13. Trestná úprava omamných a psychotropných látok zaraďuje tieto látky medzi návykové látky, pričom nie sú definované tým, že sú spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti, prípadne sociálne správanie. Nie každá omamná a psychotropná látka je spôsobilá vyvolať účinky podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 139/1998 Z. z., ale len taká, ktorej množstvo a v ňom zastúpená koncentrácia účinnej látky bude spôsobilá vyvolať vymedzené účinky. V zmysle rozhodnutia R 24/1998 musí ísť o také množstvo, ktoré bude spôsobilé vyvolať účinky podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 139/1998 Z. z., za predpokladu, že posudzované omamné a psychotropné látky obsahujú hmotnostné % príslušnej účinnej látky a tým obsiahnutú hmotnosť príslušnej účinnej látky v minimálne takej koncentrácii, ktorá by dovoľovala vyvodzovať záver o nedovolenom nakladaní s omamnými a psychotropnými látkami, ktorých koncentrácia v zaistenom množstve zodpovedá minimálne hodnote zastúpenia účinnej látky spôsobujúcej trestnoprávnu zodpovednosť.

14. Nevymedzením buď percentuálne vyjadrenej koncentrácie množstva účinnej látky, alebo množstva účinnej látky nemožno pri blanketovej skutkovej podstate podradovať nakladanie

s úhrnným množstvom zaistenej látky priradenej k jej názvu, ak bola aj ich cena vyjadrená hodnotou (právna otázka), pod znak nedovolenosti, a to pre deficit materiálneho znaku trestnosti, ktorý ho v určujúcom parametre minimálnej koncentrácie účinnej látky umožňuje aprobovať pod ochranu takejto odkazovej skutkovej podstaty.

15. Nevymedzenie percentuálneho zastúpenia účinnej látky a množstva účinnej látky v zaistenom množstve referenčnej látky v popise skutku znemožňuje zmysluplné a preskúmateľné chápanie trestnosti založené na určitom a zrozumiteľnom opise takého normatívneho znaku, ktorý musí neopomenuteľne podľa §163 Trestného poriadku obsahovať popis skutku. V skupine blanketových skutkových podstát musí byť zrozumiteľná formulácia – keď trestnosť nakladania závisí od miery koncentrácie – akým skutkovým vyjadrením popisu skutku je odvodzovaná trestnosť konania.

16. Popis skutku v skutkovej vete teda neobsahuje formuláciu takej skutkovej okolnosti, ktorá zodpovedá znaku trestnosti, ktorú by bolo možné podraďovať pod naplnenie normatívneho znaku nedovolenosti, na ktorej je daná skutková podstata pri modalite nakladaní s omamnými a psychotropnými látkami založená. Uvedený deficit skutku indikoval vo svojich dôvodoch zrušenia už krajský súd v rozhodnutí z 15. júna 2021, bez možnosti zmeny k horšiemu, pričom tento právny názor zodpovedá rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo/22/2019 z 12. júna 2016. Tento právny názor nebol prekonaný a ani zjednocovacou praxou negovaný.

17. Najvyšší súd na uvedený argument dostatočne nereagoval v napadnutom uznesení, išlo pritom o právnu otázku týkajúcu sa jeho trestnej zodpovednosti. V tomto smere má relevanciu aj ochrana pred neurčitým vymedzením skutku, ktoré vôbec neumožňuje jeho právne posúdenie.

18. V druhom okruhu námietok sťažovateľ namieta porušenie práva na obhajobu, pričom poukázal na body 54 a 57 napadnutého uznesenia, kde najvyšší súd konštatoval nenáležitú argumentáciu konajúcich súdov k otázke zamietnutia návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom 9 svedkov, na účel spochybnenia svedkov, na ktorých výpovediach bola vina sťažovateľa založená. Najvyšší súd však uviedol, že aj napriek nenáležitému odmietnutiu vykonania dôkazov konajúcimi súdmi nebola narušená celková spravodlivosť konania. Uvedený záver je v rozpore s právnymi závermi vyjadrenými v rozhodnutí sp. zn. 1 Tdo/16/2021 z 20. apríla 2022. V predmetnej veci ide o tzv. opomenutý dôkaz, teda dôkaz, ktorý má pre posúdenie viny zásadný význam, avšak konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia odmietne.

19. Najvyšší súd svoj kritický postoj negoval tvrdením, že sťažovateľovi boli poskytnuté dostatočné dôvody, prečo návrhu na výsluch svedkov konajúce súdy nevyhoveli. Odpoveďou najvyššieho súdu na túto zásadnú otázku bol nesprávny záver, že v inom konaní bola podaná obžaloba na syna a brata sťažovateľa pre podozrenie z ovplyvňovania svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Takto ani najvyšší súd nezjednal nápravu a po prípadnom zrušení rozhodnutí nedal sťažovateľovi možnosť na hlavnom pojednávaní vypočuť svedkov, ktorých opakovane navrhoval vypočuť k dôveryhodnosti a pravdovravnosti svedkov (spoluobvinených), ktorí nepatrili do okruhu osôb, ktorých sa podozrenie z ovplyvňovania malo týkať. Obžaloba v danej veci bola podaná v decembri 2020 a dodnes neboli v danej veci obvinení právoplatne uznaní za vinných.

20. Právo na vypočutie svedkov je potrebné vnímať v tom kontexte, že usvedčujúcimi dôkazmi boli výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Na hlavnom pojednávaní pritom boli

čítané ich výpovede z prípravného konania, keďže využili svoje právo a odmietli vypovedať. Týmto spôsobom mala obhajoba znemožnený aktívny výkon obhajobných práv na účel preverenia vierohodnosti a nezaujatosti týchto svedkov, na ktorých výpovediach je vina sťažovateľa založená.

21. Sťažovateľ zdôrazňuje, že v rámci obhajoby ponúkol inú verziu udalostí a skutočností zásadného významu pre uznanie viny napr. k naplneniu objektívnej stránky časti skutku v skutkovej vete. Konajúce súdy k prevereniu takejto zásadnej skutočnosti nevykonali žiadne dokazovanie a danou verziou sťažovateľa sa nezaoberali. Sťažovateľovu verziu podporovali aj ďalšie dôkazy, resp. skutočnosti (časový sled udalostí zachytený v záznamoch telefonической prevádzky, nenájdene biologické stopy sťažovateľa na drogách nájdených na cudzom pozemku). Aj v tomto kontexte došlo k nevypočutiu svedkov navrhnutých obhajobou. Uvedené je zvýraznené aj tým, že najvyšší súd v bode 114 napadnutého uznesenia vyjadril názor, že osoba prítomná pri výsluchoch sporných svedkov pre jej vlastný postoj ku vyšetrovanej veci nemohla byť prítomná pri výsluchoch týchto svedkov ako nezúčastnená osoba podľa § 30 ods. 1 Trestného poriadku. Vyšetrovateľ pritom v prípravnom konaní viedol výsluch svedkov (■■■■, ■■■■, ■■■■) spôsobom, keď v monológovej časti uviedli, že sťažovateľa ako suseda poznajú 10 rokov, a následne im kládol otázky, ktoré nevyplývali zo spontánnej časti výsluchu, pričom išlo o kladenie sugestívnych a navádzacích otázok smerujúcich k tomu, aby uviedli, že sťažovateľ predáva drogy a pod.

22. Svedkovia mali silnú motiváciu na spoločnom postupe, keď svedok ■■■■ a svedkyňa ■■■■ sú druh a družka a svedok ■■■■ bol zainteresovaný v čase obvinenia svojej matky, ktorá bola vo väzbe. Konajúce súdy sa neoboznámili s výsledkom trestného stíhania proti matke svedka, pričom ani v týchto okolnostiach najvyšší súd nevidel porušenie práva na obhajobu.

23. Uvedeným postupom bol porušený princíp rovnosti zbraní. Proti rozsudkom okresného súdu podal odvolania len sťažovateľ, pričom zápisnice z výsluchov boli čítané po zrušení prvého rozsudku, pričom tieto dôkazy boli v neprospech sťažovateľa. Napokon najvyšší súd v bode 115 napadnutého uznesenia poukázal na procesný nedostatok výsluchov svedkov, ktorý mal byť zhojený účasťou sťažovateľovho obhajcu pri týchto úkonoch. Podľa sťažovateľa ide o doteraz nepoznanú doktrínu odpadnutia dôvodov relatívnej neúčinnosti dôkazu zhojením. Dovolací súd v bode 116 napadnutého uznesenia pripustil, že pri absencii obhajcu by uvedené výsluchy boli absolútne neúčinné a tým aj nezákonné. Pre prítomnosť obhajcu ich vnímal ako relatívne neúčinné, aj tak je však relevantná otázka, akým ďalším postupom sa z relatívne neúčinného dôkazu stal procesne použiteľný dôkaz podľa § 119 Trestného poriadku. Interpretácia prijatá najvyšším súdom je v rozpore so zásadou proporcionality a primeranosti a tiež so zásadou zákazu dotvárania a analógie trestnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

24. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nenapravil pochybenia konajúcich súdov spočívajúce v nesprávnej právnej kvalifikácii skutku (absencia znakov trestnosti) a nesprávne posúdil námietku porušenia práva na obhajobu spočívajúcu v znemožnení uplatniť obhajobné práva predovšetkým z dôvodu čítania zápisníc z výsluchov

z prípravného konania na hlavnom pojednávaní a nevyhovenia návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom ďalších svedkov.

25. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

26. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

27. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

28. Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nevyhovenia jeho návrhu na výsluch označených svedkov (body 51 až 58), pričom pre posúdenie ústavnosti takeého postupu konajúcich súdov aplikoval tzv. Perna test zohľadnením troch špecifikovaných kritérií. Poukázal na to, že sťažovateľ navrhol vypočuť svedkov na účel spochybnenia výpovedí spolupracujúcich svedkov. Neakceptoval v časti odôvodnenie okresného súdu a krajského súdu, v ktorom vysvetľovali, prečo nevyhoveli návrhu sťažovateľa. Osobitne zdôraznil, že priložené prehlásenia svedkov neboli dôkazmi samotnými, ale išlo o spôsob objasnenia dôvodov a okolností, ku ktorým by mali byť vypočutí. Následne však poukázal na to, že krajský súd hodnotil kvalitu, logickosť a konzistenciu výpovedí spolupracujúcich svedkov. Oba sudy poukázali na obžalobu

podanú na brata a syna sťažovateľa, ktorí mali vplývať na svedkov s cieľom zmeny výpovede v prospech sťažovateľa, z čoho vyvodili dôvodné podozrenie z ovplyvňovania svedkov rodinnými príslušníkmi sťažovateľa. Uvedené dôvody na nevypočutie navrhovaných svedkov najvyšší súd považoval za dostatočné a akceptovateľné. Záver, že nevykonanie týchto dôkazov neovplyvnilo celkovú spravodlivosť konania, podporil aj odkazom na to, že vina sťažovateľa nebola založená len na výpovediach spolupracujúcich svedkov, ale aj na ďalších dôkazoch (výsluchy ďalších svedkov, znalecké posudky, odborné vyjadrenia, zápisnice o domových prehliadkach a prehliadkach iných priestorov, prepisy záznamov telekomunikačnej prevádzky).

29. Najvyšší súd poukázal na to, že skutkové okolnosti prerokovanej veci sa odlišujú od veci Adamčo proti Slovenskej republike predovšetkým v tom, že v tejto veci spolupracujúci svedkovia boli odsúdení pred sťažovateľom (rozsudok bol oboznámený na hlavnom pojednávaní), pričom prijal ich vyhlásenia o vine, nešlo teda o schválenie dohôd s prokuratúrou s tým, že týmto svedkom neboli poskytnuté nadštandardné výhody (bod 59). Obdobne oproti prípadu Paulus a Vasaráb proti Slovenskej republike spolupracujúci svedkovia neostali nepotrepaní a vinu sťažovateľa preukazovali aj ďalšie dôkazy. Konajúce súdy navyše venovali dostatočnú pozornosť prevereniu výpovedí spolupracujúcich svedkov (bod 61).

30. Na podklade sťažovateľových námietok najvyšší súd dospel k záveru, že právo sťažovateľa na obhajobu nebolo porušené zásadným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

31. V rámci námietky, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku], najvyšší súd skúmal, či došlo k porušeniu zásady zákazu zmeny k horšiemu (§ 327 ods. 2 Trestného poriadku), pričom uviedol, že táto zásada sa netýka rozsahu dokazovania, ale smeruje len k takej zmene rozhodnutia, ktorou by sa zhoršovalo postavenie obžalovaného. Uvedené ustanovenie preto nebráni tomu, aby po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní dôkazy (zápisnice z výsluchov svedkov), ktoré sú v neprospech sťažovateľa (porovnaj body 80 a 82).

32. K ďalšej námietke sťažovateľa najvyšší súd uviedol, že svedok (spoluobvinený), ktorý vypovedá vo veci obvineného k rovnakému skutku, má právo odmietnuť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku aj vtedy, ak sa trestné stíhanie proti nemu vedie alebo viedlo samostatne. Jeho predchádzajúcu výpoveď na hlavnom pojednávaní možno prečítať za podmienok podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku, t. j. keď bol svedok pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, riadne poučený o práve odoprieť výpoveď a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva a výsluch bol vykonaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku (bod 88). Ukončenie vyšetrovania voči svedkovi [REDAKOVANÉ] v jeho trestnej veci pre totožný skutok nevytvorilo prekážku pre využitie práva odoprieť vypovedať na hlavnom pojednávaní. Najvyšší súd akceptoval procesný postup okresného súdu, ktorý oboznámil len rozsudok v trestnej veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], a nie celý trestný spis, vzhľadom na to, že títo spolupracujúci svedkovia sa k trestnej činnosti priznali a urobili vyhlásenie o vine. Uviedol, že okresný súd a ani krajský súd sa nevysporiadali s návrhom sťažovateľa na doplnenie dokazovania (pripojenie trestného spisu [REDAKOVANÉ]), čo by mohlo zakladať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nevysporiadanie sa s týmto návrhom v okolnostiach veci nepovažoval za zásadné porušenie práva na obhajobu, a to vzhľadom na to, že konajúce súdy dostatočne preverili výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]. Neobstojí námietka, že tento svedok sa snažil preniesť

zodpovednosť na sťažovateľa v snahe ochrániť svoju matku, keď svedok bol odsúdený za rovnako závažný trestný čin, teda svojej zodpovednosti sa nezbavil (bod 89).

33. Osobitne k výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] najvyšší súd poukázal na to, že svedok bol poučený o práve odoprieť výpoveď a výslovne uviedol, že toto právo nevyužíva a vzdáva sa ho (bod 92). K zákonnosti samotného výsluchu uviedol svoje úvahy v bodoch 95 až 97, pričom v prvom rade uviedol, že stručné vymedzenie pomeru svedkov k sťažovateľovi a k veci samej nemalo vplyv na zákonnosť výsluchov. Je totiž zjavné, že všetci traja spolupracujúci svedkovia boli pôvodne obvinenými spolu so sťažovateľom a ďalšími osobami na zhodnom skutkovom základe a až následne ich trestná vec bola vylúčená na samostatné konanie, v ktorom boli nakoniec odsúdení. Pomer týchto svedkov k predmetnej veci bol takto nepochybne známy orgánom činným v trestnom konaní. V monologickej (spontánnej) časti výsluchu svedok [REDAKOVANÉ] uviedol len jednu vetu. Rozsah tejto časti výsluchu je vecou rozhodnutia svedka, preto nemôže mať vplyv na zákonnosť výsluchu. Obsah tejto časti výsluchu nelimituje vyšetrovateľa v rozsahu kladenia otázok v ďalšej časti výsluchu. A napokon svedok bol spoluobvineným sťažovateľa na rovnakom skutkovom základe, preto otázky smerujúce k vyšetrovanej trestnej činnosti boli prirodzené.

34. Skutočnosť, že svedok [REDAKOVANÉ] (a aj zvyšní svedkovia, pozn.) využili svoje právo nevypovedať na hlavnom pojednávaní, nemožno podľa najvyššieho súdu považovať za spoluprácu s obžalobou a ani za znemožnenie kontradiktórneho dokazovania s možnosťou skúmať vierohodnosť svedka. Takáto možnosť totiž existovala, keďže pôvodný obhajca sťažovateľa bol prítomný pri výsluchu svedka v prípravnom konaní, bol však pasívny a nepoložil svedkovi žiadne otázky, čo nemožno pričítať na ťarchu obžaloby prípadne uvedeného svedka (bod 99).

35. V bode 101 a nasledujúcich najvyšší súd reagoval na námietku sťažovateľa týkajúcu sa účasti nezúčastnenej osoby (policajta, ktorý sa podieľal na spracovaní realizačného návrhu). Poukázal na to, že úlohou nezúčastnenej osoby je zabezpečiť neustrannosť vykonania úkonu pri výsluchu svedka tej časti, keď sa mu číta zápisnica o výsluchu pred podpisom, alebo keď sa mu zápisnica predloží na prečítanie, a tiež v tej časti, keď vypočúvajúci prejednávajú so svedkom jeho námietky proti obsahu zápisnice (ak ich vznesie). Z uvedeného dôvodu neakceptoval námietku sťažovateľa, že nezúčastnená osoba nebola prítomná na celom výsluchu. Nevznikol tak ani dôvod vypočúť pôvodného obhajcu sťažovateľa, ktorý mohol namietat' zákonnosť výsluchu, čo však neurobil, ako to vyplýva zo zápisnice o výsluchu svedka (bod 106). K priebehu výsluchu sa môžu vyjadriť osoby prítomné na uvedenom výsluchu. V predmetnej veci svedok nemal námietky k priebehu výsluchu a nemal ich ani obhajca. Prípadné neskoršie námietky obhajcu voči priebehu výsluchu by nebolo možné preukázať a boli by vyhodnotené ako účelové (bod 107).

36. Inak je však nutné hodnotiť neskoršie námietky svedka k zneniu zápisnice. Práve v takom prípade sa uplatní úloha nezúčastnenej osoby, ktorá môže byť vypočutá k tomu, či svedok žiadal opraviť zápisnicu, či mal výhrady k jej zneniu a pod. Aj z uvedeného dôvodu je kľúčová nezaujatosť nezúčastnenej osoby (bod 108).

37. Najvyšší súd následne skúmal v bodoch 109 až 116 zákonnosť výsluchu z hľadiska účasti policajta ako nezúčastnenej osoby. Dospel k záveru, že uvedený policajt nemohol byť nezúčastnenou osobou pri výsluchu, keďže mal vzťah k vyšetrovanej veci, keď je zrejmé, že sa podieľal na operatívno-pátracej činnosti týkajúcej sa danej veci, čo vzbudzuje pochybnosti o jeho nezaujatosťi v zmysle tzv. objektívnej neustrannosti (bod 114). Uvedený policajt by nemohol byť

vypočutý k okolnostiam, kedy bola svedkovi predložená zápisnica na prečítanie, prípadne mu bola prečítaná. Ak by sa na danom výsluchu nezúčastnil ani sťažovateľ ako obvinený alebo jeho obhajca, uvedený dôkaz by musel byť vylúčený zo zoznamu dôkazov. Zo zápisnice z výsluchu je však zrejmé, že obhajca bol prítomný a nemal námietky k priebehu výsluchu, t. j. ani k tej časti, kedy sa svedok vyjadril, že nemá námietky k zneniu zápisnice. Podľa najvyššieho súdu takto nezákonnosť výsluchu svedka bola „zhojená“. Uvedené pochybenie malo dôsledok „relatívnej neúčinnosti“ (bod 116).

38. Uvedené právne závery možno podľa najvyššieho súdu vzťahovať aj na výsluchy svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (body 120 a 121). Najvyšší súd tiež akceptoval oboznámenie obžaloby podanej na brata a syna sťažovateľa na verejnom zasadnutí krajského súdu ako odvolacieho súdu. Uvedený postup mal zákonný podklad, sťažovateľ mal možnosť sa k tomuto dôkazu vyjadriť, pričom tento dôkaz mal preukazovať podozrenia týkajúce sa konania príbuzných sťažovateľa voči svedkom (ich ovplyvňovanie), a nie vinu sťažovateľa (body 139 a 140). Najvyšší súd takto v súhrne nezistil dôvody, ktoré by zakladali dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, t. j. že by rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

39. Sťažovateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal, že nebolo preukázané množstvo účinnej látky vo vzťahu k prvej časti skutku a vo vzťahu k druhej časti skutku nebolo vykonané žiadne dokazovanie k objektívnej stránke (bod 153). Najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľ bol uznaný vinným z toho, že zadovážoval, prechovával a predával omamné a psychotropné látky osobne alebo prostredníctvom iných osôb. Pokiaľ ide o prvú časť skutku, pri predaji drog sú väčšinou drogy spotrebované užívateľmi, preto nie sú zaistené a nemožno zisťovať množstvo účinnej látky. V takom prípade je predaj drog preukázaný spravidla svedeckými výpoveďami. Pokiaľ ide o prvú časť skutku, uvedená je podľa najvyššieho súdu vyjadrená dostatočne jasne, a to aj bez uvedenia množstva drogy a účinnej látky v nich (body 155 a 156).

40. Podľa najvyššieho súdu je však potrebné osobitne skúmať ústavnú udržateľnosť vymedzenia druhej časti skutku bez vymedzenia účinnej látky, čo sa týka zaistených drog (bod 157 a nasl.) v situácii, keď obsah účinnej látky bol predmetom znaleckého dokazovania, pričom príslušný dôkaz bol vykonaný na hlavnom pojednávaní. Zastáva názor, že z § 163 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 172 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že zákonným znakom trestného činu podľa § 172 Trestného zákona nie je uvedenie účinnej látky a jej množstva. V zmysle judikatúry najvyššieho súdu pre naplnenie zákonného znaku (normatívneho znaku) je potrebné, aby išlo o také množstvo omamnej alebo psychotropnej látky, ktoré je spôsobilé vyvolať účinky podľa § 2 ods. 1 alebo 2 zákona č. 139/1998 Z. z. Najvyšší súd poukázal na to, že k uvedeným okolnostiam bolo vykonané znalecké dokazovanie (bod 169), kde sa zisťoval druh zaistenej látky (heroín a metamfetamín), zisťovala sa hmotnosť zaistenej látky, percentuálny podiel účinnej látky a tiež absolútna hmotnosť účinnej látky. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že išlo o takú koncentráciu účinnej látky, ktorá je spôsobilá vyvolať účinky podľa § 2 ods. 1 zákona č. 139/1998 Z. z. Ak je teda v skutkovej vete uvedené, že obvinený neoprávnene nakladal s heroínom, takáto formulácia znamená, že išlo o neoprávnené nakladanie s heroínom v takom množstve, ktoré vyvoláva účinky podľa § 2 ods. 1 zákona č. 139/1998 Z. z., t. j. ide o nakladanie s omamnou látkou (bod 171). Najvyšší súd tiež dospel k záveru, že v skutkovej vete je zákonným

spôsobom vyjadrený aj kvalifikačný znak „na viacerých osobách“ a „po dlhší čas“. Viacerými osobami sú viac ako tri osoby (§ 127 ods. 12 Trestného zákona), teda naplnenie tohto kvalifikačného znaku vyplýva jednoznačne zo skutkovej vety. Napokon judikatúra ustálila, že po dlhší čas [§ 138 písm. b) Trestného zákona] je potrebné chápať obdobie 6, resp. 12 mesiacov. Použitá formulácia v skutkovej vete (od presne nezisteného času, minimálne dva roky...) dostatočne vyjadruje naplnenie aj tohto kvalifikačného znaku (body 173 až 177).

41. Podľa najvyššieho súdu objektívna stránka konania vo vzťahu k sťažovateľovi je v druhej časti skutku v skutkovej vete dostatočne jasne vyjadrená, keď z nej vyplýva, že sťažovateľ omamné látky zadovážil, odovzdal na uskladnenie, pričom tak urobil neoprávnene, neoprávnene ich zadovážil vo väčšom rozsahu (bod 178). V tejto časti teda nejde len o konanie obvineného [REDAKOVANÉ], ale aj samotného sťažovateľa. K tejto časti skutku bolo vykonané dokazovanie (okrem iných výsluchy [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], znalecký posudok a odborné vyjadrenie), preto neakceptoval námietku sťažovateľa, že žiadne dokazovanie vykonané nebolo (body 179 až 182).

42. Na vymedzenom základe najvyšší súd dospel k záveru, že nebol daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

43. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení správne aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, pri ich aplikácii sa neminul s ich účelom a zmyslom. V rámci jednotlivých uplatnených dovolacích dôvodov sa najvyšší súd vysporiadal s námietkami sťažovateľa a poskytol mu odôvodnenú reakciu na tieto námietky. Reakciu najvyššieho súdu možno hodnotiť ako precíznu a detailnú, pričom v každej svojej časti je zároveň primeraná, zrozumiteľná a logická, preto napadnuté uznesenie nemožno považovať za zjavne neodôvodnené. Pokiaľ ide o právne závery najvyššieho súdu, tieto nie sú arbitrárne, keďže vychádzajú z primeranej aplikácie a výkladu príslušných zákonných ustanovení, nemožno im vytknúť zákonný exces, vybočenie z medzí aplikovaných ustanovení stanovených ich textáciou (gramatický výklad) a zmyslom a účelom (teleologický výklad).

44. Je potrebné uviesť, že námietky sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sú len opakovaním niektorých námietok vymedzených aj v jeho dovolaní, pričom aj na tieto námietky dostal sťažovateľ dostatočne vyargumentovanú odpoveď od najvyššieho súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. III. ÚS 154/09, IV. ÚS 85/2011).

45. Pokiaľ napr. ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa zhojenia relatívne neúčinného dôkazu s tým, že ide o doteraz nepoznanú doktrínu, ústavný súd poznamenáva, že bez ohľadu na zvolenú formuláciu a terminológiu najvyššieho súdu z úvah najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že skúmal v konečnom dôsledku intenzitu pochybení pri výsluchu svedkov (účasť policajta, ktorý mal vzťah k veci ako nezúčastnenej osoby) analýzou účelu inštitútu nezúčastnenej osoby a zohľadnením ďalších okolností (účasť obhajcu sťažovateľa na výsluchu a neuplatnenie žiadnych námietok). Najvyšší súd uviedol jednoznačné okolnosti, za ktorých by uvedený dôkaz musel byť vylúčený (neúčasť obhajcu alebo obvineného a potreba vypočuť nezúčastnenú osobu). Vzhľadom na to, že tieto limitujúce okolnosti neboli dané, aj napriek vymedzenému pochybeniu považoval špecifikované dôkazy za zákonné, a tým pádom aj procesne použiteľné. Uvedené právne

uvažovanie zodpovedá materiálnemu prístupu k ochrane zákonnosti spočívajúcemu v potrebe skúmať intenzitu pochybení a ich reálny (skutočný) dopad na právne postavenie dotknutej osoby. Právny záver najvyššieho súdu zostal v rámci ústavnej udržateľnosti, preto nevznikol dôvod na ingerenciu ústavného súdu v podobe vyslovenia porušenia označených práv a kasácie napadnutého uznesenia.

46. Obdobne z pohľadu ústavnej udržateľnosti obstoja aj právne úvahy najvyššieho súdu ohľadom druhej časti skutku týkajúce sa dostatočnej jasnosti a zrozumiteľnosti vymedzenia všetkých normatívnych znakov príslušného trestného činu v skutkovej vete. Osobitne k otázke obsahu, resp. množstva účinnej látky, najvyšší súd akceptoval vymedzenie skutkovej vety v tom zmysle, že zo skutkovej vety vyplýva neoprávnenosť nakladania s omamnými látkami, a to v zmysle legálnej definície omamnej látky podľa zákona č. 139/1998 Z. z., v skutkovej vete je vymedzený druh zaistených látok, ich celková hmotnosť a ich hodnota. Skutočnosť, že išlo o omamnú látku (látku spôsobilú vyvolať účinky podľa § 2 ods. 1 zákona č. 139/1998 Z. z.) je založená na záveroch znaleckého dokazovania, kde sa uvedené skutočnosti skúmali. Ani tento právny záver najvyššieho súdu nepredstavuje zákonný exces, vybočenie z medzí príslušných zákonných ustanovení a prejav svojvoľnej aplikácie a výkladu príslušných právnych noriem, preto ich z pohľadu testu ústavnej udržateľnosti ústavný súd akceptoval.

47. Ústavný súd preto dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

48. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

49. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu